

МИСТЕЦТВО – contra – *ВІЙНА*

(від випускового редактора)

Раді вітати читачів нового числа наукового вісника «КУРБАСІВСЬКІ ЧИТАННЯ» Національного центру театрального мистецтва імені Леся Курбаса!

Нарешті, у умовах повномасштабної війни, розв'язаною Російською федерацією проти України 24 лютого 2022 року, й через це із запізненням, виходить наш новий номер, який планувалося присвятити ювілею геніального українського режисера Леся Курбаса. Звісно, ми не змогли залишитися осторонь тих трагічних подій, які нині відбуваються в Україні. Тож кожна написана під час війни стаття, есеїстична, критична і наукова, безумовно, є напрочуд актуальною, справжньою, вистражданою...

Відкриває нове число ПЕРЕДНЄ СЛОВО головного редактора Неллі Корнієнко «Культура і майбутнє України та європейської цивілізації». Рубрика ДО ЮВІЛЕЮ ЛЕСЯ КУРБАСА сформована із абсолютно різних за змістом і формою матеріалів. У ексклюзивній і провокативній статті академік **Неллі Корнієнко**, яка з початку війни постійно перебуває в Києві, допомагає українській армії і, попри всі складнощі воєнного стану, як справжній керманіч, продовжує координувати роботу Центру, доводить, що реальним тлумачем образу Ліра у виставі «Король Лір» Сергія Радлова є ніхто інший, як Лесь Курбас. **Оксана Танюк** підготувала одразу два матеріали: добірку філософських роздумів й висловлювань шістдесятника Леся Танюка про Леся Курбаса, театр і буття, а також п'єсу, дійовими особами якої є Курбас і Клеєс. **Маркіян Мірошніченко** у поданій статті поділився цікавими роздумами на межі двох видів мистецтв – театру й кіно, а також дослідив, як сучасні кінорежисери можуть послуговуватися мистецьким методом «перетворення»,

запропонованим видатним українським режисером Лесем Курбасом. **Олег Миколайчук** розглядає розвиток сучасної української історичної драми через призму творчості Леся Курбаса, а також перспективи нової репертуарної політики й творення адаптованих до народної свідомості міфів.

Наступна рубрика ТЕОРІЯ продовжує демонструвати різновекторність поглядів на театральне мистецтво. **Олена Левченко** своїм новим матеріалом дає нам можливість з'ясувати важливе питання з царини філософії мистецтва, а саме: роль метонімічних зіставлень у розумінні та інтерпретації тексту. Наукова стаття **Олени Бондаревої**, що пропонує цікаве прочитання п'єси Неди Нежданої «Кицька на спогад про темінь» із позицій сучасної теорії ідентичності/ідентичностей і постколоніального літературознавства, є не тільки глибоким, а й напрочуд пронизливим дослідженням. **Мар'яна Шаповал** у своїй новаторській роботі, яка перебуває на стику різних галузей науки: літературознавства, герменевтики, етики й кінокритики, здійснює розгляд етичної системи Пітера Шеффера та її функціонування в поезії п'єси «Амадей». Стаття **Надії Мірошниченко** – комплексне історико-літературне дослідження, що виявляє основні стилістичні напрями в українській драматургії посттоталітарного періоду кінця XX – початку XXI століть. Колектив авторів: **Зоя Захарчук, Анастасія Бортнік, Марта Горохов'янюк** обґрунтовує доцільність детального лексико-стилістичного аналізу текстів п'єс як оптимального прийому глибшого розуміння характеру героя монодрами, запоруки усвідомлення неповторності авторського почерку, його стилю.

Розділ КРИТИКА цього року представлений трьома рецензіями: **Дмитра Єрмоловича-Дашинського** про мистецьку еволюцію Варшавського театру-галереї «Studio» імені Станіслава Ігнація Віткевича у Палаці культури і науки, **Віри Меньок** – про прем'єрну постановку п'єси Олександра Вітра

«Подаруй мені смак сонця» у піддашші Дрогобицького театру, а також авторецензією (а чому б і ні?) драматурга **Олега Миколайчука-Низовця** на нову постановку його трагікомедії «Час Ч» у Закарпатському обласному театрі драми і комедії режисером Володимиром Завальнюком.

Редколегія «Курбасівських читань» завжди радо вітає появу матеріалів від студентів, а особливо в такий доленосний для всіх нас період. У кожного автора рубрики **СТУДЕНТСЬКА РЕПЛІКА** – своя власна життєва драма, хтось перебував під обстрілами, хтось – в евакуації, а ще хтось, і це найстрашніше, втратив найближчих людей... Але тексти, не дивлячись ні на що, народилися, як завжди цікаві, провокативні й щемливі. Тож маємо прекрасну добірку рецензій: **Юлії Турської** – на збірку драматургії для дітей та юнацтва «Дощ в акваріумах площ», **Юлії Гупалюк** – на виставу «Одержима» за мотивами однойменної драматичної поеми Лесі Українки, **Валерії Олійник**, а також **Олександри Стельмах** – на виставу «Той, що відчиняє двері» режисера Дениса Щербака за мотивами однойменної драми Неди Нежданої.

Рубрика **НОВИНИ** представлена інформаційною довідкою про деякі мистецькі події, які мали місце в Національному центрі театального мистецтва імені Леся Курбаса після 24 лютого 2022 року, а також матеріалом від драматургині **Неди Нежданої**, що є спробою надати авторську хроніку мистецького спротиву проти хаосу, драматургічної «війни» з війною.

ПРЯМА МОВА – розмова співробітниці Центру Курбаса **Мар'яни Ангелової** з режисером **Олександром Ковшуном** щодо постановки п'єси Сергія Жадана «Хлібне перемир'я» в евакуації двома творчими складами і в рекордно короткий термін. А також фрагмент дискусії між **Євгеном Лапіним** і Валентиною Мержиєвською з приводу того, як українцям зараз потрібно

ставитися до російської культури і чи вона є шкідливою для України за визначенням.

У рубриці ВІЛЬНА ЗОНА читач має можливість помолитися за долю України разом з **Анатолієм Покришнем** із нескореного Чернігова і віднайти спосіб подолання травми від війни завдяки матеріалу **Наталії Токарчук**, я в якому йдеться про жінку на війні, про осквернення та освячення жіночого тіла, створення пластичного гімну нескореній жінці. Есе **Юлії Скибицької** присвячене питанню національної ідентичності українців – у першу чергу тих, які евакуювалися за межі своєї країни.

Наші художники **Ольга Новікова** й **В'ячеслав Страннік** продовжують працювати над декораціями, ілюстраціями й картинами, організовують виставки закордоном.

І безумовно, хочеться сказати про наших чотирьох колег-чоловіків, які взяли до рук зброю й стали на захист нашої країни. Великий їм уклін і нехай береже всіх наших захисників Господь!

Співробітників Центру Курбаса розкидало по різних містах, країнах, але всі ми усвідомлюємо, що мусимо боротися за найбільш цінні й засадничі речі – збереження людського життя, нашої культури, ідентичності, мови.

Україна переможе!

Випусковий редактор

Юлія Скибицька.

ДО ЮВІЛЕЮ ЛЕСЯ КУРБАСА

УДК 792.072.2

К67

